

د مسلمان په ژوند کي د عبادتاتو بني پايلي

ليکوال: عبدالمحسن عباد البدر

Ketabton.com

ژباړه: شکر الله ربی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عنوان

د مطالبو نوملړ

صفحه

- 4..... عبادت څه ته وائي؟ :
- 5..... د عبادت د قبلیدو دوه شرطونه:
- 6..... د بدعت بدې:
- 9..... صحيح ايمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب :
- 12..... د استغفار د ويلو فايدي:
- 13..... د مسلمان په ژوند کي د صالح عمل فايدي:
- 15..... د مسلمان په ژوند کي د لمانځه غوري پايلي:
- 16..... د مسلمان په ژوند کي د زکاة ورکولو گټي:
- 17..... د مسلمان په ژوند کي د روژې نيولو ښې پايلي:
- 18..... د حج فريضه د مسلمان په ژوند کي:

الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضلَّ له، ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، أرسله بالهدى ودين الحق ليظهره على الدين كله، فبلغ الرسالة وأدى الأمانة، ونصح الأمة، اللهم صل وسلم وبارك عليه، وعلى آله وأصحابه، ومن سلك سبيله واهتدى بهديه إلى يوم الدين.

عبادت خه ته وائي؟:

عبادت يو جامع نو دی، هر هغه خه ته شامل دی چي الله تعالى یې خوښوي او ورباندي راضي کیږي که هغه ظاهري او باطني اقوال وي او که اعمال، عبادت د لوی اهمیت خخه برخمن دی، د همدې موخي لپاره الله تعالى مخلوق پیدا کړ، رسولان یې ورته راو لیږل، تر څو د الله تعالى په عبادت یې امر کړی او د غیر الله د عبادت خخه یې رامنځ کړي، الله سبحانه و تعالى فرمایلي دي: {وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ}. (الذاریات: ۵۶).

ژباړه: ما پیریان او انسانان زما د عبادت پرته د بل خه لپاره نه دي پیدا کړي.

یعني الله تعالى دوی د دې لپاره پیدا کړي دي چي پخپل عبادت امر ورته وکړي او د نافرمانۍ خخه یې رامنځ کړي.

الله سبحانه و تعالى فرمایلي دي: {وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ}. (النحل: ۳۶).

ژباړه: موږ په هرامت کي یو پیغمبر لېږلی، او د هغه په وسیله مو ټول خبر کړل چي: د الله بندگي وکړئ او د طاغوت له بندگۍ خخه ځان وژغورئ.

او الله سبحانه و تعالى فرمایلي دي: {وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ}. (الانبیاء: ۲۵).

ژباړه: موږ چې ستا خخه مخکي هر پیغمبر لېږلی دی، هغه ته مو همدغه وحیي کړې ده، چي زما خخه پرته بل اله (د عبادت لایق) نسته، نو تاسي همدا زما بندگي وکړئ.

عبادت ډېر اقسام او برخي لري؛ لکه ویره، امید، توکل، مینه، انابت، غیبي کومک غوښتل، د کومک لپاره فریاد، قرباني، نذر او داسي نور د عبادت مختلف ډولونه. همدا ډول د عبادت له جملې څخه؛ د اسلام پنځه ارکان دي چي د جبرائیل علیه السلام په مشهور حدیث کي بیان سوي دي، کله چي یې د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه د اسلام په اړه پوښتنه وکړه نو نبي علیه الصلاة والسلام ورته وویل: (أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمداً رسول الله) دا چي ته دا گواهي ورکړې چي د الله تعالی څخه ماسیوا بل څوک د عبادت لایق نسته، او محمد صلی الله علیه وسلم د الله تعالی استازی دی، او لمونځ وکړې، زکات اداء کړې، د رمضان د میاشتي روژه ونیسي، او که دي توان او طاقت وي نو د بیت الله حج وکړې. (رواه مسلم، کتاب الایمان).

د عبادت د قبليدو دوه شرطونه:

عبادت هغه وخت قبلېږي چي دوه شرطه پکښي نغښتي وي، اول: اخلاص: يعني عمل بايد خاص د الله تعالی د رضا او یوازي بايد د الله تعالی لپاره وي، دوهم: په عمل کي بايد یوازي د نبي علیه الصلاة والسلام اتباع او پیروي وي، په عمل کي بايد خامخا اخلاص موجود وي، يعني یوازي به دا عمل د الله رضا لپاره وي د بل چا رضا به پدې عمل کي شریکه نه وي، ځکه چي د عبادت یوه زړه هم د الله تعالی ماسیوا د بل چا لپاره نه کیږي.

د شهادتینو يعني د (أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمداً رسول الله) د ویلو غوښتنه او مقصد دادی؛ چي عبادت به یوازي د الله تعالی لپاره خاص وي او یوازي به د رسول الله صلی الله علیه وسلم متابعت او پیروي پکښي نغښتي وي، عبادت هغه وخت عبادت شمېرل کیږي چي د الله عزوجل د را استول سوي پیغمبر صلی الله علیه وسلم په طریقه برابر وي.

د (أشهد أن لا إله إلا الله) يعني (زه پدې شاهدي اداء کوم چي نسته لایق د عبادت مگریو الله دی) د همدې کلمې د ویلو مقصد او غوښتنه داده چي د هر ډول عبادت لایق او مستحق د الله عزوجل څخه پرته بل څوک نه دی.

بدعت بدی:

او د شهادت دوهمه برخه (أشهد أن محمداً رسول الله) يعني (زه په دې خبرې شاهدي ورکوم چي محمد صلی الله عليه وسلم د الله تعالی رینبتنی استازی دی)، دا غوښتنه کوي چي هر عبادت باید د همدې استازي او رسول په طریقه وي.

نو عبادت باید په هغه طریقه ترسره نسي چي الله تعالی نازله کړې نه وي لکه په بدعتي طریقي سره عبادت کول یا په دین کي نوي کارونه ایجادول، بلکه عبادت باید د سنت موافق وي، نو خلاصه خبره داده چي د (أشهد أن لا إله إلا الله) غوښتنه داده چي هر عبادت باید یوازي او یوازي د الله تعالی لپاره وي، او د (أشهد أن محمداً رسول) غوښتنه داده چي هر عبادت باید د همدې رسول په طریقه برابر ترسره سي.

خو کله چي یو له دې دوو شرطو څخه موجود نه وي، یا اخلاص موجود نه وي یا د رسول صلی الله عليه وسلم په طریقه نه وي، یا دواړه نه وي، نو پداسي حال کښي همدا عمل خپله پر عمل کونکي باندي رد دی، او د الله تعالی په نزد قبول نه دی، الله تعالی فرمایلي دي: {وَقَدْ مَنَّا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنْثُورًا} . (الفرقان: ۲۳).

ژباړه: او هر څه چي دهغو کړه وړه دي موږ به هغه راواخلو، د دورې په څیر به یې والوزوو. د اخلاص د نه شتون له کبله عمل ردیږي، او رسول الله صلی الله عليه وسلم د هغه عمل په اړه فرمایلي دی چي پر بدعت بناء وي: (مَنْ أَخَذَتْ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ، فَهُوَ رَدٌّ) (چا که زموږ په دې دین کښي داسي عمل ترسره کړ چي په دین کښي نه و نو هغه رد او مردود دی). (صحیح البخاري: بَابُ إِذَا اسْتَطْلَحُوا عَلَىٰ صُلْحٍ جَوْرٍ فَالْصُلْحُ مَرْذُودٌ ، سنن ابی داود: باب في لزوم السنة).

په صحیح مسلم کي بل روایت داسي راغلی دی: (مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَّيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ) (چا که یو عمل ترسره کړ او پر هغه زموږ حکم نه و نو هغه عمل رد دی). يعني نه قبلېږي.

(صحیح مسلم: بَابُ نَقْضِ الْأَحْكَامِ الْبَاطِلَةِ، وَرَدُّ مُخَدَّنَاتِ الْأُمُورِ).

همدا شان رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: (فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسِيرَى
اِخْتِلَافًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ، تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَظُّوا عَلَيْهَا بِالتَّوَّاجِدِ،
وَإِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ). (سنن ابی داود: بَابُ فِي لُزُومِ السُّنَّةِ ، و صححه

الالباني).

ژباړه: (يقيناً څوک چي زما څخه وروسته ژوندی وي نو ژر دی چي ډېر اختلاف به وويني،
نو پر تاسو د لازمي ده چي زما سنت عملي کړئ او د خلفاء مهدينو او راشدينو سنت عملي
کړئ، پدې سنتو باندي منگولي ټينگي کړئ او نواجز غاښونه ورباندي راتاو کړئ،
ځانونه په دين کي د نو کارو څخه وساتئ، يقيناً هر نوی کار په دين کي بدعت دی، او هر
بدعت گمراهي ده).

او نبي عليه الصلاة والسلام د (۷۳) درو اويا ډلو په حديث کي دا خبره څرگنده کړې ده چي
دوو اويا ډلې به جهنم ته ننوزي او يوه ډله به نجات او خلاصون پيدا کوي، او رسول الله
صلى الله عليه وسلم دا خبره هم بيان کړې ده چي هغه ډله چي د اور څخه به نجات پيدا کوي
هغه فرقه به ناجيه وي، او دا هغه کسان دي چي د رسول الله صلى الله عليه وسلم او د
صحابه کرامو رضي الله عنهم اجمعين پر لار روان وي.

امام مالک بن انس رحمة الله عليه فرمايلي دي: ددې امت اخير به په هغه څه اصلاح کيږي
په کوم څه چي مخکني خلک اصلاح سوي وه، او بيا فرمايې: چا که په اسلام کي يو داسي
عمل ايجاد کړ چي په اسلام کي يې دليل موجود نه و او ده همدا نوی کار ښه گڼي نو په
حقيقت کي ده پر نبي عليه الصلاة والسلام باندي د خيانت گمان وکړ. الله تعالى
فرمايې: {الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ} (المائدة: ۳).

ژباړه: نن مي تاسو ته ستاسو دين مکمل کړ.

که په هغه ورځ يو کار دين نه و نو نن ورځ هم دين نه گڼل کيږي. (الاعتصام د شاطبي: ج ۱/ص ۲۸).

یوازي د نیت او ارادې په صفاوالي باندې عمل نه قبلېږي، ترڅو چې دلیل ورباندې موجود نه وي، رسول الله صلی الله علیه وسلم ته یوه صحابي وویل: (فَإِنِّي نَسَكْتُ شَاتِي قَبْلَ الصَّلَاةِ، قَالَ: «شَأْنُكَ شَأْنُ لَحْمٍ»). (صحیح البخاري: بَابُ الْأَكْلِ يَوْمَ النَّحْرِ).

ژباړه: ما د اختر د لمانځه مخکې قرباني وکړه، نو نبي عليه الصلاة والسلام ورته وویل: ستا پسې د غوښو پرته د بل څه لپاره نه دی. یعنې دا قرباني نه ده، ځکه چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم د طریقې او سنت خلاف ده، سنت دادي چې لمړی د اختر لمونځ ترسره سي بیا قرباني وکړل سي، نو د لمانځه مخکې قرباني معتبره نه ده.

حافظ ابن حجر عسقلاني په فتح الباري د بخاري په شرح کې فرمایي: شیخ ابو محمد بن ابي جمره فرمایلي دي: ددې حدیث څخه دا خبره معلومه سوه چې که عمل د بڼه او صفا نیت موافق هم وي خو چې د شریعت مخالف وي بیا هم نه صحیح کیږي. عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د رسول الله صلی الله علیه وسلم ریښتنی ملگری داسې مسجد ته داخل سو چې خلکو په مسجد کې حلقه جوړه کړې وه، او د هریوه سره یو څه کوچنۍ ډبرې وې، په دوی کې یو سړي وویل: سل واره (سبحان الله) وایاست، سل واره (لا اله الا الله) وایاست، سل واره (الله اکبر) وایاست، یعنې د ډبرو په شمېرولو سره یې عبادت او ذکر کاوه، ترڅو چې عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د دوی سرته ودرېدی او وې ویل: دا تاسو څه کوئ؟، دوی وویل: اې د عبدالرحمن پلاره! د ډبرو په شمار سره (الله اکبر، لا اله الا الله او سبحان الله) وایو، ده ورته وویل: خپل گناهونه وشماری زه ستاسو لپاره ضامن یم چې ستاسو نیکیانې به ضایع نسي، هلاکت دی، اې د محمد (صلی الله علیه وسلم) امته! تاسو څومره پر خپل هلاکت تیزی کوئ! دغه ستاسو د نبي صلی الله علیه وسلم ملگری په گڼ شمېر ژوندي دي، او تر اوسه د رسول الله صلی الله علیه وسلم کالي لا نه دي زاړه سوي، لوبښي یې نه دي مات سوي، زما دې قسم په هغه رب وي چې زما نفس یې په لاس کې دی، تاسو د هدایت څخه په ډک ملت باندې یاست، او یا دا چې د گمراهۍ د دروازي خلاصونکي یاست؟! دوی وویل: په الله تعالی قسم اې د عبدالرحمن پلاره! موږ د خیر پرته بله اراده نه لرل، عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه ورته وویل: ډېرو د خیر اراده کونکو ته به خیر هیڅکله ونه رسیږي. (الدارمي: بَابُ فِي كَرَاهِيَةِ أَخَذِ الزَّأْيِ وَصَحْحِهِ الْإِلْبَانِي).

صحيح ايمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب :

په عبادت کي د سيني خلاصوالی، د حالت ښه والی، د رزق پراخي، سلامتي، راحت او اطمینان او داسي نوري بې شماره ښې پایلي او تاثیرات نغښتي دي.

په زیاتو قرآني آیاتو او نبوي احادیثو کي د عبادت د کولو تاثیرات او ښې نتيجې رانقل سوي دي، ځکه تقوا او صالح اعمال د دنیا او اخيرت سعادت او خوشبختي ده.

الله تعالی فرمایي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ}. (الاعراف: ۹۶).

ژباړه: که د سیمو خلکو ايمان راوړی وای او د پرهیزګارۍ کړنلاره یې غوره کړې وای، نو موږ به پر هغو د اسمان او ځمکي د برکتونو دروازي پرانیستي وای.

دا ایت د عبادت پر ګټورو او ښو پایلو مشتمل دی، يعني چا که تقوا کول او پر الله تعالی یې ايمان راوړ، نو الله تعالی به ده ته ثابت قدمي ورکړي، په دنیا کي به حلال رزق ورکړي، د اسمان او ځمکي برکتونه به ورباندي را خلاص کړي، د اسمانه به باران را نازل کړي، او د ځمکي به نباتات او مختلفي خزاني را وباسي.

الله تعالی د اهل کتابو په اړه فرمایي: {وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ
لَأَكْلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ}. (المائدة: ۶۶)

ژباړه: کچيري دوی تورات او انجيل او هغه څه چي دوی ته نازل سوي دي نافذ کړي وای، چي د دوی د رب له لوري ورته لېږل شوي وه، نو د دوی لپاره به له پاسه روزي اوږدله او له لاندې به راخوتیدله.

يعني هغه رزقونه چي الله تعالی یې د اسمانه د باران په سبب رالېږي، او د ځمکي څخه نبات او کښتونه را زرغونوي، همداسي د ځمکي څخه خزاني هم راباسي دا هر څه هغه وخت کيدای سوای چي اهل کتابو الهي کلام تطبیق او عملي کړی وای.

پدې دوو اياتونو كي الله تعالى د كليو د اوسيدونكو او د اهل كتابو د ايمان او تقوا يادونه وكړه، چي په دنيا كي به سعادت او پراخ ژوند وركړي، مگر اخروي ثواب او اجر د متقي مؤمنانو لپاره دی، الله تعالى په قرانكريم كي فرمايلي دي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ}. (المائدة: ۶۵).

ژباړه: كه دغو اهل كتابو ايمان راوړي واي او له الله تعالى څخه يې وېره كړې واي؛ نو موږ به د دوی گناهونه ور رږولي واي او دوی به مو له نعمتونو څخه ډكو جنتونو ته نيسيږولي واي.

په بل ايت كي الله تعالى فرمايې: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا}. (الاحزاب: ۷۰).

ژباړه: اې مؤمنانو! د الله څخه ووېرېږئ او سيده خبره كوی.

تقوا، حقه او مستقيمه وينا هغه لوی عبادت دی چي تر سره كونكو ته يې الله تعالى دوه غوره او لوی نعمتونه وركوي، لكه څنگه چي الله تعالى فرمايې: {يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا}. (الاحزاب: ۷۱).

الله تعالى به ستاسو عملونه سم كړي او ستاسو گناهونه به معاف كړي هر څوك چي د الله او د هغه د رسول اطاعت و كړي هغه په لوي كاميابۍ سره كامياب سو.

د عملونو اصلاح كول او د گناهونو معافول هغه لوی او ستري پايلي دي چي الله تعالى يې و مسلمان ته د عبادت له كبله په دنيا او اخرت كي وركوي.

الله تعالى فرمايې: {مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ}. (الطلاق: ۲-۳).

ژباړه: چا كه د الله تعالى څخه وېره وكړه، الله تعالى به د هغه لپاره له ستونزو څخه د وتلو كومه لاره پيدا كړي، او هغه ته به له داسي لاري څخه روزي وركړي، چي هغه لوري ته يې گومان هم نه وي.

ددې ايت څخه معلومه سوه چي تقوا او پرهيزگاري د الله تعالى عبادت او طاعت ته وايي، يعني كله چي يې امرونه پرځای سي او د نواهيو څخه يې پرهيز وكړل سي.

د تقوا ثمره او پایله داده چې الله تعالی به دده هر ډول ستونزي حل کړي، کړاونه به یې سپک کړي، او بې گمانه او بې فکره به حلال رزق ورکړي. او په بل ایت کې فرمایي: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا}. (الطلاق: ۴).

ژباړه: څوک چې د الله څخه وویرېږي، الله عزوجل یې په کار کې اسانتیا پیدا کوي.

د تقوا له فایده څخه دا هم ده چې الله تعالی و مؤمن مسلمان ته کارونه اسانوي، د خیر دروازي ورباندې را خلاصوي، د دنیا او اخرت د سعادت او نیکبختۍ لاري به ورته را پرانیسي.

په بل ایت کې الله تعالی فرمایي: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَكْفُرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمَ لَهُ أَجْرًا}. (الطلاق: ۵)

ژباړه: څوک چې د الله عزوجل څخه وویرېږي، الله تعالی به د هغه گناهونه ور معاف کړي او لوی اجر به ورکړي.

او الله تعالی فرمایي: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ}. (الانفال: ۲۹).

ژباړه: اې مؤمنانو! که تاسو له الله تعالی څخه وویرېږئ، نو الله تعالی به تاسې ته فرقان در په برخه کړي (چې د حق او باطل تر منځ توپیر وکړي). او ستاسو گناهونه به معاف کړي او تاسو ته به بخښنه وکړي. الله تعالی لوی فضل کونکی دی.

لږې ایت څخه په واضحه ډول معلومه سوه؛ چا چې تقوا وکړه یعنې د الله تعالی څخه په پټه او ښکاره وویږي نو الله تعالی به د حق او باطل تر منځ د فرق کولو ځواک او ملک وکړي، په دنیا کې به پر هدايت وي او په پوهي او بصيرت به ژوند تیروي، په اخرت کې به یې الله تعالی گناهونه معاف کړي.

او د ایت دین په اخیر کې فرمایي: {وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ}. (البقره: ۲۸۲).

ژباړه: د الله تعالی څخه وویرېږئ الله تعالی تاسو ته د عمل سمه لار درښيي.

د استغفار د ویلو فایده:

الله تعالی د نوح علیه السلام او د هغه د قوم داسي حکایت کوي: {قُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً يُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَاراً}. (نوح: ۱۰-۱۲).

ژباړه: ماوویل: له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بېشکه چي هغه ډېر زیات بخښونکی دی؛ هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي؛ تاسو ته به مالونه او اولادونه در په برخه کړي، ستاسو لپاره به باغونه پیدا کړي او ستاسو لپاره به ویالې وبهوي.

دا د عبادت پایلي او نتایج دي، پدې ایت کښي عبادت يعني د بخښني غوښتلوپه سبب الله تعالی په شپلو شپلو بارانونه کوي، بخښنه غوښتونکو ته مالونه او اولادونه ورکوي، باغونه او د اوبو پراخي ورنصیب کوي.

همدارنگه الله تعالی د نبي علیه الصلاة والسلام او د هغه د قوم حکایت داسي رانقلوي: {وَأَن اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعاً حَسَناً إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ}. (هود: ۳).

ژباړه: او که تاسو له خپل رب عزوجل څخه بخښنه وغواړئ او د هغه لوري ته را وگرځئ، نو هغه به تريوې ټاکلي مودې پوري تاسو ته د ژوند ښه وسایل درکړي؛ او هر د فضل خاوند ته به د هغه فضل ورکړي.

ددې اياتونه په خير الله تعالی د هود علیه السلام او د هغه د قوم حکایت هم رانقلوي او فرمايلي يې دي: {وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ}. (هود: ۵۲).

ژباړه: او اې زما قومه! له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بيا د هغه لوري ته رجوع وکړي، هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي، او ستاسو پر او سني قوت سربيره به نور قوت درزيات کړي.

د مسلمان په ژوند کي د صالح عمل فايدي:

همدا شان الله تعالى فرمايي: {مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنشَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ}. (النحل: ۹۷).

ژباړه: هر څوک چي ښه عمل وکړي که هغه نارينه وي او که ښځه، په دې شرط چي مؤمن وي، هغه ته به موږ خامخا په دنيا کي پاک ژوند ورکړو او (په اخرت کښي به) دغسي خلکو ته خامخا د هغو اجر له ډېرو ښو عملونو سره سم ورکړو.

ددې ايت څخه دا خبره څرگنده سوه؛ چي د ايمان او نیک عمل په سبب الله تعالى و انسان ته پاک او نیکبخته ژوند ورکوي، داسي ژوند چي د الله تعالى پرويره او د رسول صلی الله عليه وسلم پراعت ولاړ وي.

همدا رنگه په نبوي احاديثو کي د عباداتو ښې پايلي او ښه تاثيرات را نقل سوي دي، نبي عليه الصلاة والسلام و عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما ته په قيمتي وصيت کي فرمايي: (احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللَّهَ تَجِدَهُ تُجَاهَكَ). (الترمذي).

ژباړه: (د الله تعالى د دين او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالى به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالى احکام عملي کړه نو الله تعالى به خپل مخ ته وويني). (الترمذي).

په مسند احمد کي روايت دی رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: (احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللَّهَ تَجِدَهُ أَمَامَكَ، تَعْرِفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشَّدَّةِ).

ژباړه: (د الله تعالى د دين او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالى به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالى احکام عملي کړه نو الله تعالى به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته وويني، د اسانۍ په حالت کي د الله تعالى احکام عملي کړه نو الله تعالى به په سختۍ کي ستا کومک وکړي).

همدا حديث امام نووي پخپل کتاب اربعين کي په نونسم شمېره رانقل کړی دی، او د نووي په شرح کي ابن رجب رحمة الله عليه ددې حديث څخه قيمتي معناگانې را ايستلي دي او فرمايلي دي: کله چي الله تعالی د خپل بنده حفاظت کوي نو دوه ډوله حفاظت يې کوی:

لمړی: د بدن، مال، اولاد او کورنۍ حفاظت يې کوي.

دوهم: د ديندارۍ حفاظت يې کوي، يعني له گمراه کونکو شبهاتو او ناروا خواهشاتو څخه يې ساتي چي له امله به په دين او دنيا کي پوره استقامت ترلاسه کړي، نو چا که د الله تعالی احکام عملي کړل او تر حدود يې تجاوز ونه کړ نو الله تعالی د هغه حفاظت کوي، نو د الله تعالی بنده د هغه د حدودو ساتنه کوي امرو نه يې عملي کوي او د منع سو شيانو څخه يې ځان ساتي.

د نبي عليه الصلاة والسلام دا قول: (يَحْفَظُكَ). يعني (الله تعالی به ستا ساتنه وکړي) دا د عمل جزاء ده، او د صالح عمل بڼه پايله او نتيجه ده، همدا د عمل مطابق جزاء ده، او نبي عليه الصلاة والسلام دا قول چي فرمايلي يې دي: (اَحْفَظُ اللهَ تَجِدُهُ أَمَامَكَ). يعني (د الله تعالی د حدودو ساتنه وکړه الله تعالی به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته وويني، يعني: الله تعالی به په تا باندې احاطه وکړي او ستا رعايت به وکړي، او د هر ډول بدۍ څخه به ستا ساتنه وکړي.

همدا ډول د نبي عليه الصلاة والسلام دا قول: (تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّحَاءِ، يَعْرِفَكَ فِي الشَّدَّةِ). (د) اسانۍ په حالت کي د الله تعالی احکام عملي کړه، نو الله تعالی به په سختۍ کي ستا کومک وکړي) يعني: کله چي ته د الله عزوجل او د رسول صلی الله عليه وسلم اطاعت د پراخۍ او اسانۍ په حالت کي وکړې او نافرمانی يې نه کوي نو الله تعالی به د همدې عمل په اساس تاته اجر او ثواب درکړي او په سختۍ کي به دي يوازي نه پرېږدي.

ددې خبري د لارو بناتيا لپاره د هغو درو کسانو قصه رانقلوو چي د باران له امله يې په غره کښي يوه غار ته پناه وړې وه، غار ته په داخلیدوسره يوه لويه ډبره را ايله سول او د غار خوله يې بنده کړل چي له امله يې دې درو کسانو د راوتلو وس نه درلود، نو په غار کي په داسي حال کي پاته سول چي په ژوندون يې د ځانو لپاره قبر جوړ کړ، په خپلو ماينځو کي

يې سره وويل چي ددې سختۍ څخه به يوازي په هغو اعمالو خلاصون پيدا كوو چي د پراخۍ او اسانۍ په وخت كې مو ترسره كړي دي، نو هر يوه خپل اعمال الله تعالى ته وسيله كړل، يوه يې د مور او پلار سره نيكه رويه او سلوك و الله تعالى ته وسيله كړل، بل يې د الله تعالى د ويري د زنا پرېښول و الله تعالى ته وسيله كړل، او دريم يې د مزدور د حق ساتنه او په هغه كسني زياتوب و الله تعالى ته وسيله كړل، نو ټولو هغه اعمال الله تعالى ته وسيله كړل چي د اسانۍ او پراخۍ په حالت كې يې ترسره كړي وه، نو الله تعالى دا لودېره ايسته كړل او دوى لدې غار څخه راووتل او خلاصون يې پيدا كړ. (دا قصه په صحيح البخاري او صحيح مسلم كې رانقل سوي ده).

همدا شان لمونځ، زكاة، روژه او حج ترسره كول د مسلمان په ژوند كې ښه اغيزې او نتيجې لري.

د مسلمان په ژوند كې د لمانځه غوري پايلي:

لمونځ د اسلام ستن (يا د ملا د تير حيثيت لري)، دا هغه عبادت دی چي د فحشاء او منكر څخه مسلمان راگرځوي، دا عبادت د بنده او الله ترمنځ يوه ټينگه او مضبوطه رابطه ده، كله چي يو مسلمان خپل لمنځونه په مسجد كې د نورو مسلمانانو سره كوي نو پدې سره دده اړيکه د الله تعالى سر نوره هم قوي كيږي، په دې عمل سره دده اړيکه شپه او ورځ د الله تعالى سره دايمي او ابدي پاتېږي.

د الله عزوجل لپاره پنځه وخته فرض لمونځ او نور نوافل اداء كول انسان له فحشاء او منكر څخه ليري ساتي، كله چي يو انسان د يو منكر كار هوډ وکړي نو لمونځ ياد كړي او د ځان څخه پوښتنه كوي چي لمونځ د څه لپاره كوي؟ او ولي پر لمانځه دومره ټينگ دی؟ نو خپله خپل نفس ته ځواب ورکوي او وايي: ځكه لمونځ كوي چي د الله تعالى څخه د ثواب او اجر اميد او د عذاب څخه يې ويره لري، ځكه دا لمونځ دی چي انسان له فحشاء او منكر څخه راگرځوي، نو د لمانځه په سبب به د فحشاء او منكر څخه ليري وي.

الله تعالى فرمايلي دي: {وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ}. (العنكبوت: ۴۵).

ژباړه: او لمونځ قايم کړه، په باوري ډول لمونځ له بدلمنۍ او ناوړو چارو څخه منع کوي.

د مسلمان په ژوند کې د زکاة ورکولو گټې:

همدارنگه زکاة ورکول هم له ډيرو اغيزناکو او عظيمو فوايدو څخه برخمن دی، د زکاة په ورکولو سره د مسلمان نفس د زړه د تنگۍ او بخل څخه ساتي، مال پاکيزي نمو او ډير بخت کوي، همدارنگه د زکاة په ورکولو سره که چيرې خانان خپل زکاتونه و فقيرانو ته ورکړي نو د دې الهي حکم په ترسره کولو سره به فقيران ماړه او بي حاجته سي، چي د پته په عربي کې (التکافل الاجتماعي) وايي.

د معاذ بن جبل رضي الله عنه په حديث کې راغلي دي، چي رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وويل: (که چيرې دې خلکو (يعني اهل کتابو) د لمانځه حکم ومانه، نو دوی ته خبر ورکړه چي الله تعالی د دوی په اموالو کې زکاة فرض کړی دی، چي د دوی د خانانو څخه به اخيستل کېږي او د دوی پر فقيرانو به تقسيمېږي.

د زکاة په ورکړه کېنې خپله خانانو ته هم لويه گټه رسيږي ځکه د زکاة په ورکړې سره نفسونه پاکېږي، په مال کېنې يې نمو او ډير بخت راځي، د مسلمانانو سره په مرسته او کومک سره ثواب ورکول کېږي، او الله تعالی د زکاة حکم پداسي ډول فرض کړی دی چي فقير او غني دواړو ته په يو وخت کې گټه رسيږي، زکاة د مال هغه لږ برخه ده چي حاجتمند ته يې ورباندي فضيلت ورکړی دی او د مال لږ برخه يې پر غني يا خان فرض کړی دی.

مسکينانو ته په زکات او د صدقاتو په ورکولو باندي ښه اثار او گټوري پايلي مرتبي دي، په صحيح مسلم کې د ابو هريره رضي الله عنه روايت دی چي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: يو وخت يو سړی په يوه دښته کې روان ؤ چي نابره يې د وريځي له طرفه اواز واورید: چي د فلاني باغچه اوبه کړه، نو وريځ روانه سوه او پريوې توري ډبريني محکي يې باران وکړ، ترڅو يو خوړد او بو ډک سو، نو دې سړي دا اوبه تعقيب کړي، ترڅو يو داسي سړي ته ورسيد چي په باغ کې يې اوبه په بيلچه بيلولې، ده ورته وويل: اي! د الله بنده ستا نوم څه دی؟ هغه ورته وويل: فلانی، ده د ځان سره وويل: دا خو هغه نوم دی چي ماله وريځي څخه واورید، هغه ورته وويل: د اي د الله بنده! ولي زما څخه پوښتنه کوي؟

ده ورته وويل: ما يو اواز له وريځي له طرفه واوريدى، دهغه چا نوم مي واړيدى چي ددې اوبو خاوند دى، او ويل ئې: د فلاني باغ اوبه كړه يعني ستا نوم يې ياداوه، نو ته پدې باغ كي څه كوي؟ هغه سړي ورته وويل: دا چي تا دا خبره وكړه، نو زه ددې باغ په حاصلاتو كښي فكر كوم، درې برخي يې كوم، يوه برخه يې خيراتوم، دوهمه برخه زه او زما عيال خورو، او پاته برخه يې دوباره په باغ كي لگوم. په بل روايت كي راځي چي دريمه برخه يې مسكينانو، سوالگرو او مسافرو ته وركوم.

د مسلمان په ژوند كي د روژې نيولو ښې پايلي:

روژه هم د نورو عبادتو په څير د لويو گټو او ښو پايلو څخه برخمنه ده، ځكه چي روژه ډال دى، لكه څنگه چي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: "الصِيَامُ جُنَّةٌ" يعني روژه ډال دى، همدا روژه د اور څخه هم ډال او سپردى، د اخيرت د عذاب څخه وقايه او پوښ دى، روژه د گناهونو په مقابل كي ډال دى، ځكه د روژې په نيولو سره د نفس او شهوت قوت كمزورى كيږي، روژه د هغو محرماتو تر منځ يو ديوال دى چي د ځينو نعمتو له لذت څخه رامنځ ته كيږي، لدې كبله رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: (حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ، وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ). (صحيح مسلم، كتاب الْجَنَّةِ وَصِفَةِ نعيمِهَا وَأَقْلِيهَا). ژباړه: (جنت په سختيو او كړاونو كي پټه دى، او جهنم په شهواتو كي پټه دى).

او د مسلم په روايت كي راځي چي جنت ته لار د الله تعالى پر طاعت باندي صبر او د گناهونو څخه صبر ته ضرورت لري، او جهنم ته لار په شهواتو كي پټه ده.

نو كوم انسان چي لدې ناروا خواهشاتو او شهواتو څخه ليري سو نو ژوندي يې سلامت سو، او كله چي د شهواتو او خواهشاتو و خواته مخ كړي نو پايله او انجام يې غم او پښيماني او د دنيا او اخرت ذلت او خواري ده. عبدالله ابن مسعود رضى الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه روايت رانقلوي چي هغه وفرمايل: اې د ځوانانو ټولۍ! د چا كه په تاسو كي د نكاح توان وي نو هغه دي ضرور نكاح وكړي، ځكه دا نكاح د سترگو ډېره را بندونكې او د شرمگاه ښه ساتونكې ده، او د چا كه د نكاح توان نه وي نو هغه دي روژې ونيسي ځكه دا روژه دده لپاره د خواهشاتو منع كونكې ده.

نبي عليه الصلاة والسلام دا خبره واضحه کړل چي کوم انسان د نکاح توان ولري نو هغه دي د خپل نفس او د بل نفس د پاکۍ له کبله د نکاح په کولو کي تيزي وکړي.

خو کله چي د نکاح وس او توان نه لري نو د هغه لپاره نبي کریم صلی الله عليه وسلم د نبوي علاج وړاندیز کړی دی چي هغه روژه ده، ځکه په روژه کښي د نفس د ضعیفوالي له کبله روژه یو حامي او وقایه د گناهونو څخه وي.

کله چي خانان روژه نیسي نو دوی ته د وړو کسانو احساس پیدا کیږي، نو پدې کار سره د الله تعالی شکر اداء کوي، دا فکر ورسره پیدا کیږي چي دوی داسي دیني وروڼه لري چي بيله روژې لوږه تیروي.

د حج فريضة د مسلمان په ژوند کي:

حج یو لوی عبادت دی، الله تعالی پر خپلو بندگانو په ټول عمر کي یو وار فرض کړی دی، په حج کي ځيني احکام تر مال پوري تعلق لري او ځيني بیا تر بدن پوري تعلق پیدا کوي، چي په ترسره کولو سره یې د مسلمان په ژوند کي ښې او گټوري پایلي او نتیجې په لاس ورځي، او رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمایلي دي: (یوه عمره تر بلې عمرې د گناهونو کفاره ده، او د قبول سوي حج بدله بېله جنته بل څه نه ده). (البخاري، مسلم).

د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چي د رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه تر ټولو افضلو اعمالو پوښتنه وکړه نو هغه ورته وویل: (پر الله تعالی او د هغه پر رسول ایمان ایمن لرل، بیا یې ورته وویل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زیات افضل دی؟ وې فرمایل: د الله تعالی په لار کښي جهاد کول، بیا یې ورته وویل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زیات بهتر دی؟ وې فرمایل: قبول سوي حج). (البخاري، مسلم).

د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چي رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمایل: (چا که د الله تعالی لپاره داسي حج وکړ چي نه یې شرعي جماع وکړه او نه یې ناروا عمل وکړ نو داسي راستون سو لکه اوس چي خپلي مور زیږولی وي). (البخاري، مسلم).

د مقبول حج علامه داده چي د نبي عليه الصلاة والسلام د سنت مطابق وي، او د حج څخه وروسته يې په ژوند كښي نوره هم تقوا او دينداري راغلي وي.

حج او عمره و الله تعالى ته د قرب او نژديوالی لوی سببونه دي، د مثال په ډول طواف؛ طواف داسي عبادت دی چي الله تعالى د كعبې له ځانگړتياؤ څخه گرځولی دی، يعني دا عبادت يوازي او يوازي د كعبې پر شاوخوا كيداى سي.

دا خبره د يادولو وړ ده چي هر طواف چي د كعبې ماسيوا بل ځای كيږي هغه نامشروع او ناروا عمل دی، لدې كبله پر قبر طواف كول حرام عمل دی.

په همدې توگه د حجر اسود مچول او لمسول، او د ركن يمانی لمسول يو مشروع عمل دی، ددې دوو ځايو ماسيو بل هيڅ چيري د ډبري په مچولو او لمس كولو سره الله عزوجل ته ځان نژدي كول نه دي راغلي او نه الله تعالى دا عمل مشروع گرځولی دی. لدې كبله كله چي عمر رضی الله عنه حجر اسود مچل كړ نو وې ويل: زه پدې ښه پوهيږم چي ته يوه ډبره يې، نه ضرر رسولاى سي او نه گټه، كه ما رسول الله صلى الله عليه وسلم نه واى ليدلى چي ته يې مچولي ما به نه واى مچ كړې، (البخاري، مسلم).

د حج په اداء كولو سره د يو مسلمان په ژوند كښي ښې او گټوري پايلي او نتيجې په لاس راځي، كله چي حاجي د حج لپاره خپل كالي و كارې او احرام واغوندى نو پدې حالت كي خان او مسكين يو شان وي، چي ددې لباس په اغوستلو سره يې د كفن لباس ورياديږي، نو د مرگ لپاره په نيكو اعمالو تيارى نيسي، لكه څنگه چي الله تعالى فرمايلي دي: {تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى}. (البقره: ۱۹۷)

ژباړه: د حج د سفر لپاره د لاري توبڼه درسره واخلي؛ او تر هر څه ښه د لاري توبڼه پرهيزگاري ده.

او بيا كله چي حاجيان د عرفې پر ميدان سره يوځاى سي نو دا خپله د قيامت د ورځي د دريدولو سره مشابهت پيدا كوي، نو د قيامت د ورځي لپاره په صالحو اعمالو سره ځان تياروي.

همداسي په حج کي د شرق او غرب مسلمانان ملاقات او لیده کاته کوي، پیژندنه یې کیږي او یو او بل ته نصیحتونه کوي، په احوالو ځانونه سره خبروي او په خوشحالیو یې خوشحاله کیږي، دا داسي مثال لري لکه دردونه او کړاونه چي یې سره شریک وي، یو بل ته لارښونه کوي، او د الله تعالی د امر مطابق یو له بله په نیکی او تقوا کومک سره کوي.

حاصل د خبري دادی؛ چي دا لوی او عظیم عبادات دي، چي الله تعالی مشروع گرځولي دي، او خپل حنیف دین یې ورباندي بناء کړی دی، چي په ترسره کولو سره یې د مسلمان په ژوند کي گټوري او اغیزناکي پایلي په دنیا او اخرت کي لاس ته ورځي.

د الله تعالی څخه سوال کوم چي د هغه اعمالو توفیق راکړي چي الله تعالی ورباندي راضي کیږي، او موږ د هغو کسانو له جملې څخه وگرځوي چي خبره اوري او د بنو خبرو متابعت کوي، او د الله تعالی څخه دا سوال کوم چي موږ د هدایت لوري ته بلونکي مهديین وگرځوي، یقیناً الله تعالی سخاوالا او کریم ذات دی.

وَصَلَّى اللهُ وَسَلَّمَ وَبَارَكَ وَأَنْعَمَ عَلَى خَيْرِ أَنْبِيَائِهِ وَرَسُولِهِ نَبِيِّنَا وَإِمَامِنَا وَسَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ بْنِ عَبْدِ اللهِ، وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ، وَمَنْ سَلَكَ سَبِيلَهُ وَاهْتَدَى بِهَدَاهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library